

Maratha Vidya Prasarak Samaj's
ADV. VITTHALRAO HANDE COLLEGE OF EDUCATION, NASHIK.

(NAAC REACCREDITED "A" GRADE, CGPA-3.26)

&

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

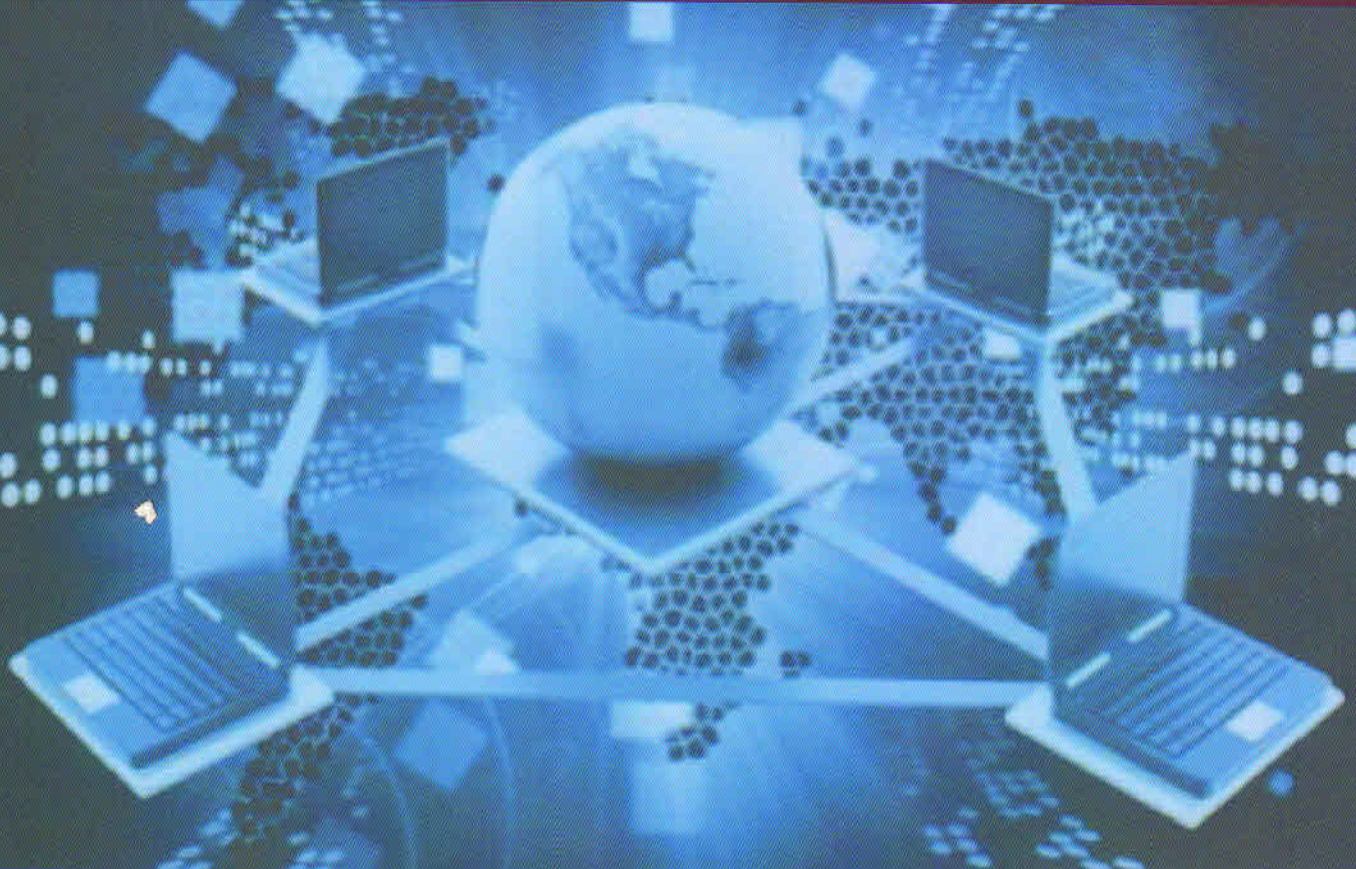
Jointly Organizes

National Level Seminar On

"ADVANCED TRENDS OF ICT IN EDUCATION"

On Saturday 23rd & 24th December 2017

Special Issue of an International
SCHOLARLY RESEARCH JOURNAL FOR INTERDISCIPLINARY STUDIES
IMPACT FACTOR SJIF (2016)-6.177, ISSN: 2278-8808

DR. K. S. CHAVHAN
Seminar Co-Ordinator

DR. CHANDRAKANT BORSE
Principal, College of Education, Nashik,
Gangapur Road, Nashik-422002

39	THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA ON STUDENT'S LEARNING <i>Prof. Ganesh Wagh</i>	154-156
40	APPLICATION OF LEARNING MANAGEMENT SYSTEM IN EDUCATION <i>Smt. Poonam B. Waghmare</i>	157-160
41	EMERGING TRENDS IN EDUCATION: ICT <i>Dr. Dayaram D Pawar</i>	161-163
42	SOCIAL MEDIA AND LEARNING <i>Mahale S N & Chaudhari M S</i>	164-167
43	MOODLE – A MIRACLE SOFTWARE <i>Smt. Anita. M. Shelke</i>	168-169
44	E-LEARNING THEORETICAL FRAMEWORK <i>Vaibhav Jadhav</i>	170-171
45	DEVELOPMENT OF E-TOOL AWARENESS PROGRAMME <i>Mr. Yogesh Nivrutti Mhaske</i>	172-174
46	प्राथमिक शिक्षकांच्या ICT कौशल्यांचा अध्यापनात वापर- एक अभ्यास विद्यादेवी भिला बागुल & डॉ. संजीवनी रा. महाले	175-180
47	शाळाबाह्य विद्यार्थ्यांसाठी संमिश्र अध्ययन (Blended Learning) प्रभावी माध्यम डॉ. एस. आर. वाजे & बागूल विजय माधवराव	181-183
48	माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञानाद्वारे अध्यापनासाठी साधने व तंत्रे यांचा उपयोग डॉ. एम. ए. भदाणे	184-185
49	ब्लेडेडलर्निंग संमिश्र अध्ययन (Blended Learning) डॉ. भालेराव एस. आर.	186-189
50	माहिती संप्रेषणाच्या उपयुक्ततेत प्रशिक्षकाची भूमिका देवकांबळे शोभा व्यंकटराव & डॉ. एम. एस. चौधरी	190-192
51	वर्गाध्यापन आणि मोबाईल अप्स (Classroom Teaching and Mobile Apps) प्रा. डॉ. कैलास खांडे	193-195
52	जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शिक्षकांमध्ये तंत्रस्नेही शिक्षक घडविण्यासाठी घेतलेल्या प्रशिक्षणांच्या परिणामकारकतेचा अभ्यास डॉ. संजीवनी महाले & श्री. नानासाहेब कुन्हाडे	196-200
53	BLENDED LEARNING संमिश्र अध्ययन श्रीमती पाटील मनिषा भिमसिंग	201-205
54	शालेय स्तरावर ICT समवाय : काही आव्हाने <i>Patil Vijaya</i>	206-209
55	शिक्षण क्षेत्रात मोबाईल ॲपचा वापर वंशाली सिताराम सुर्यवंशी	210-212
56	आधुनिक तंत्रज्ञान वापराबाबत मुक्त विद्यापीठातील संमंत्रकांच्या अभिवृत्तीचा अभ्यास अनिता भास्कर थोरात & डॉ. सज्जन शंकरराव थूल	213-216
57	माध्यमिक स्तरावरील विद्यार्थ्यांमध्ये जीवनकौशल्य विकसनासाठी आयसीटी चा उपयोग <i>Prof. Thube Ajay Sakharam & Dr. Borse Chandrakant Mhasu</i>	217-219
58	OER चा पदव्युत्तर पातळीवरील मुलांकडून होणार्या वापराचा अभ्यास डॉ. कविता साळुंके	220-225

Patil Vijaya

Asst. Professor, School Of Education, Y. C. M. O. University, Nashik

E-Mail :-com.yemail@21vijayapatil

०.१ प्रास्ताविक

राष्ट्रीयआंतरराष्ट्रीय स्तरावर ज्ञान आणि तंत्रज्ञान ह्यांचा शिक्षणात वापर ह्या धोरणात्मक निर्णयाची व अंमलबजावणी मोठ्या प्रमाणात दिसून येत आहे. त्यात ज्ञानाचा स्तर वाढविणे, ते एकमेकांना पोहचविणे, नवनिर्मिती करणे आणि नवीन तंत्रज्ञानाचा वेगाने प्रसार करणे ह्या बाबींचा समावेश आहे. त्यामुळे उत्पादकता, कार्यक्षमता व विकास होण्यास मदत होते. त्यामुळेच माहिती संप्रेषण तंत्रविज्ञान (Information Communication Technology) ICT च्या सगळीकडे वापर सुरु झालेला आहे. ICT शिक्षणात उपयुक्त आहे. सध्या शाळांमध्ये ICT हे अनिवार्य करण्यात आले आहे.

१.१ शिक्षणातील ICT ची गरज

संगणक, संप्रेषण आणि आशय तंत्रविज्ञान ह्यांचा समावेश ICT मध्ये होतो. ICT हे औपचारिक व अनौपचारिक शिक्षणातील एक उत्तम दर्जेदार साधन आहे. सर्वच ठिकाणी विविध त्यात शेती, विज्ञान, संशोधन, ई-गव्हर्नर, विशेष शिक्षण, उद्योग, ग्रंथालये ह्यासारख्या विविध क्षेत्रात उपयोग दिसून येतो. जागतिक स्पर्धेच्या वातावरणात ICT परिणामकारक ठरते.

विशेष शिक्षणात ICT चा उत्तमप्रकारे उपयोग होतो. सकारात्मक शैक्षणिक वातावरणात निर्माण होण्यास मदत झालेली आहे. शालेय स्तरावरील शिक्षण, शिक्षणतज्ज्ञांनी देखील शालेय वातावरणात ICT चा समावेश व्हायला हवा ह्यास दुजोरा दिलेला आहे. तांत्रिक शिक्षणातही विविध कौशल्ये ही सहजपणे शिकता येतात. त्यामुळे तांत्रिक व्यवसायाला मदत झालेली आहे. पूर्वी ज्या विद्यार्थ्यांना सहजपणे शिक्षण घेता येत नव्हते. ते विद्यार्थी सर्व शिक्षण घेऊ शकतात. वर्गव्यवस्थेत अजून आशय अध्ययनासाठी मदत होऊ शकते. शिक्षणाची गूणवत्ता सुधारणेसाठी उपयोग होतो. शिक्षक, विद्यार्थी शैक्षणिक क्षेत्रातील कार्य करणारे आणि समाज ह्यांना मार्गदर्शक ठरणारे आहे. विद्यार्थी आणि शिक्षक ह्यांना अध्यापनात आणि अध्ययनात प्रगती करण्यासाठीचे नवीन साधन (Tool) आहे. व त्यात कौशल्यप्राप्तीही होऊ शकते. विद्यार्थी स्वयं अध्ययनात शिकू शकतो, अध्ययनात लवचिकता येते. शालेय व्यवस्थापनात प्रशासकिय कामकाजात ICT चा खूपच उपयोग होतो. कमी वेळात, कमी श्रमात, बहुसंख्य लोक समुदायापर्यंत पोहचता येते.

ICT च्या शालेय शिक्षणात समवाय केला. तर संपुर्ण शालेय शिक्षणपद्धतीच बदलावी लागेल. कारण पारंपारिक साचेबंद शिक्षणपद्धतीला छेद जाणार आहे. नवीन प्रणाली आत्मसात करताना विविध बाबींचा विचार करावा लागेल. नव्हे तर शिक्षक, शाळेतील प्रशासकिय वातावरण, अध्ययन आणि अध्यापनात ही खूप फरक पडणार आहे. परिणामी विविध प्रकारच्या आव्हानांना तोंड द्यावे लागेल.